HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

4 octombrie 2024*

„Trimitere preliminară – Politica privind azilul – Protecție internațională – Directiva 2013/32/UE – Proceduri comune de acordare și retragere a protecției internaționale – Articolele 36 și 37 – Noțiunea de «țară de origine sigură» – Desemnare – Anexa I – Criterii – Articolul 46 – Dreptul la o cale de atac efectivă – Examinarea de către instanță a desemnării unei țări terțe ca țară de origine sigură”

În cauza C-406/22,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Krajský soud v Brně (Curtea Regională din Brno, Republica Cehă), prin decizia din 20 iunie 2022, primită de Curte la 20 iunie 2022, în procedura

CV

împotriva

Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, domnul L. Bay Larsen, vicepreședinte, domnul A. Arabadjiev, doamna A. Prechal, domnii E. Regan (raportor), T. von Danwitz și Z. Csehi și doamna O. Spineanu-Matei, președinți de cameră, domnii J.-C. Bonichot, I. Jarukaitis și A. Kumin, doamna M. L. Arastey Sahún și domnul M. Gavalec, judecători,

avocat general: domnul N. Emiliou,

grefier: domnul C. Di Bella, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 iunie 2023,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru guvernul ceh, de A. Edelmannová, M. Smolek și J. Vláčil, în calitate de agenți;

– pentru guvernul german, de J. Möller și R. Kanitz, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: ceha.

– pentru guvernul neerlandez, de M. K. Bulterman, A. Hanje și P. P. Huurnink, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de A. Azéma și M. Salyková, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 30 mai 2024,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 36 și 37, a articolului 46 alineatul (3) și a anexei I la Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (JO 2013, L 180, p. 60), precum și a articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între CV, pe de o parte, și Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky (Ministerul de Interne al Republicii Cehe, Departamentul pentru politica în materie de azil și migrație, denumit în continuare „Ministerul de Interne”), pe de altă parte, în legătură cu respingerea cererii sale de protecție internațională.

Cadrul juridic

Dreptul internațional

Convenția de la Geneva privind statutul refugiaților

3 Potrivit articolului 1 secțiunea A punctul 2 din Convenția privind statutul refugiaților, semnată la Geneva la 28 iulie 1951 [*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 189, p. 150, nr. 2545 (1954)], intrată în vigoare la 22 aprilie 1954 și completată prin Protocolul privind statutul refugiaților, încheiat la New York la 31 ianuarie 1967 și intrat în vigoare la 4 octombrie 1967 (denumită în continuare „Convenția de la Geneva”), „[p]entru scopurile prezentei convenții, termenul de refugiat se va aplica oricărei persoane: […] care, în urma unor […] temeri justificate de a fi persecutată datorită rasei, religiei, naționalității, apartenenței la un anumit grup social sau opiniilor sale politice, se află în afara țării a cărei cetățenie o are și care nu poate sau, datorită acestei temeri, nu dorește protecția acestei țări; […]”

CEDO

4 Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”), prevede la articolul 15, intitulat „Derogare în caz de stare de urgență”:

„1. În caz de război sau de alt pericol public ce amenință viața națiunii, orice înaltă parte contractantă poate lua măsuri care derogă de la obligațiile prevăzute de prezenta convenție, în

măsura strictă în care situația o cere și cu condiția ca aceste măsuri să nu fie în contradicție cu alte obligații care decurg din dreptul internațional.

2. Dispoziția precedentă nu îngăduie nicio derogare de la articolul 2, cu excepția cazului de deces rezultând din acte licite de război, și nici de la articolul 3, articolul 4 paragraful 1 și articolul 7.

3. Orice înaltă parte contractantă ce exercită acest drept de derogare îl informează pe deplin pe secretarul general al Consiliului Europei cu privire la măsurile luate și la motivele care le-au determinat. Aceasta trebuie, de asemenea, să informeze pe secretarul general al Consiliului Europei și asupra datei la care aceste măsuri au încetat a fi în vigoare și de la care dispozițiile convenției devin din nou deplin aplicabile."

Dreptul Uniunii

Directiva 2005/85/CE

5 Directiva 2005/85/CE a Consiliului din 1 decembrie 2005 privind standardele minime cu privire la procedurile din statele membre de acordare și retragere a statutului de refugiat (JO 2005, L 326, p. 13, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 242) a fost abrogată prin Directiva 2013/32. Articolul 30 din Directiva 2005/85, intitulat „Desemnarea la nivel național a țărilor terțe ca țări de origine sigure", prevedea la alineatul (1):

„Fără a aduce atingere articolului 29, statele membre pot menține sau adopta dispoziții legislative care le permit, în conformitate cu anexa II, desemnarea la nivel național a altor țări terțe decât cele care sunt prevăzute pe lista comună minimală ca țări de origine sigure în scopul examinării cererilor de azil. Aceasta poate include desemnarea unei părți a unei țări ca fiind sigură în cazul în care sunt îndeplinite condițiile din anexa II pentru acea parte."

6 Articolul 31 din această directivă, intitulat „Conceptul de țară de origine sigură", prevedea la alineatul (1), prevedea:

„O țară terță desemnată ca țară de origine sigură în conformitate cu articolul 29 sau articolul 30 poate fi considerată țară de origine sigură pentru un anumit solicitant de azil, după o examinare individuală a solicitării, numai în cazul în care:

(a) acesta este resortisant al țării respective sau

(b) acesta este un apatrid și anterior a avut reședința stabilă în țara respectivă

și nu a prezentat motive serioase pentru ca țara să nu fie considerată țară de origine sigură în situația sa personală, ținând cont de condițiile pe care trebuie să la îndeplinească pentru a obține statutul de refugiat în conformitate cu Directiva 2004/83/CE [a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate (JO 2004, L 304, p. 12, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 52)]."

7 Anexa II la directiva menționată, intitulată „Desemnarea țărilor de origine sigure în sensul articolelor 29 și 30 alineatul (1)”, definea criteriile care permit desemnarea unei țări terțe ca țară de origine sigură.

Directiva 2011/95/UE

8 Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (JO 2011, L 337, p. 9) prevede la articolul 9, intitulat „Acte de persecuție”:

„(1) Pentru a fi considerat drept un act de persecuție în sensul articolului 1 secțiunea A din Convenția de la Geneva, acesta trebuie:

(a) să fie suficient de grav prin natura sau prin caracterul său repetat pentru a constitui o încălcare gravă a drepturilor fundamentale ale omului, în special a drepturilor de la care nu este posibilă nicio derogare în temeiul articolului 15 alineatul (2) din [CEDO]; sau

(b) să fie o acumulare de diverse măsuri, inclusiv de încălcări ale drepturilor omului, care să fie suficient de gravă pentru a afecta un individ în mod similar cu cele menționate la litera (a).

(2) Actele de persecuție, în sensul alineatului (1), pot lua, printre altele, următoarele forme:

(a) acte de violență fizică sau psihică, inclusiv acte de violență sexuală;

(b) măsuri legale, administrative, polițienești și/sau judiciare care sunt discriminatorii în sine sau sunt puse în aplicare în mod discriminatoriu;

(c) urmărirea penală sau sancțiunile care sunt disproporționate sau discriminatorii;

(d) refuzul unei căi de atac judiciare care conduce la o sancțiune disproporționată sau discriminatorie;

(e) urmărirea penală sau sancțiuni în cazul refuzului de a efectua serviciul militar în situații de conflict, atunci când serviciul militar ar presupune comiterea unor infracțiuni sau îndeplinirea unor acte care intră sub incidența motivelor de excludere prevăzute la articolul 12 alineatul (2);

(f) actele împotriva unor persoane din motive de gen sau actele împotriva copiilor.

(3) În conformitate cu articolul 2 litera (d), trebuie să existe o legătură între motivele menționate la articolul 10 și actele de persecuție în sensul alineatului (1) din prezentul articol sau absența protecției împotriva unor astfel de acte.”

Directiva 2013/32

9 Considerentele (18) și (20) ale Directivei 2013/32 au următorul cuprins:

„(18) Este atât în interesul statelor membre, cât și al solicitanților de protecție internațională să se ia o decizie cât de repede posibil cu privire la cererile de protecție internațională fără a aduce atingere unei examinări adecvate și complete.

[…]

(20) În circumstanțe bine definite, atunci când este probabil ca o cerere să nu fie fondată sau atunci când există preocupări serioase privind securitatea națională sau ordinea publică, statele membre ar trebui să poată să accelereze procedura de examinare, în special prin introducerea unor termene mai scurte, dar rezonabile pentru anumite etape procedurale, fără a aduce atingere efectuării unei examinări adecvate și complete și accesului efectiv al solicitantului la principiile și garanțiile de bază prevăzute de prezenta directivă.”

10 Articolul 31 din această directivă, intitulat „Procedura de examinare”, prevede la alineatul (8):

„Statele membre pot prevedea accelerarea unei proceduri de examinare în conformitate cu principiile și garanțiile fundamentale din capitolul II și/sau efectuarea acesteia la frontieră sau în zonele de tranzit, în conformitate cu articolul 43, în cazul în care:

[…]

(b) […] solicitantul provine dintr-o țară de origine sigură în sensul prezentei directive; […]

[…]”

11 Articolul 32 din directiva menționată, intitulat „Cereri nefondate”, prevede:

„(1) Fără a aduce atingere articolului 27, statele membre pot considera o cerere ca nefondată numai în cazul în care autoritatea decizională a stabilit că solicitantul nu îndeplinește condițiile pentru obținerea de protecție internațională în temeiul Directivei [2011/95].

(2) În cazul cererilor nefondate în care se aplică oricare dintre situațiile enumerate la articolul 31 alineatul (8), statele membre pot, de asemenea, să considere o cerere ca vădit nefondată în cazul în care este definită ca atare în legislația internă.”

12 Articolul 36 din Directiva 2013/32, intitulat „Conceptul de țară de origine sigură”, prevede:

„(1) O țară terță desemnată ca țară de origine sigură în conformitate cu prezenta directivă poate fi considerată țară de origine sigură pentru un anumit solicitant, după o examinare individuală a solicitării, numai în cazul în care:

(a) acesta este resortisant al țării respective; sau

(b) acesta este un apatrid și anterior a avut reședința stabilă în țara respectivă

și nu a prezentat motive serioase pentru ca țara să nu fie considerată țară de origine sigură în situația sa personală, ținând cont de condițiile pe care trebuie să la îndeplinească pentru a fi beneficiar de protecție internațională în conformitate cu Directiva [2011/95].

(2) Statele membre prevăd în legislația internă noi norme și modalități de aplicare a conceptului de țară de origine sigură."

13 Articolul 37 din această directivă, intitulat „Desemnarea la nivel național a țărilor terțe considerate țări de origine sigure", prevede:

„(1) Statele membre pot menține sau adopta dispoziții legislative care le permit, în conformitate cu anexa I, desemnarea la nivel național a țărilor de origine sigure în scopul examinării cererilor de protecție internațională.

(2) Statele membre asigură o reexaminare periodică a situației din țările terțe desemnate ca țări de origine sigure în conformitate cu prezentul articol.

(3) Evaluarea unei țări ca țară de origine sigură în conformitate cu prezentul articol trebuie să se bazeze pe o serie de surse de informație, incluzând în special informații de la alte state membre, [Biroul European de Sprijin pentru Azil (EASO)], [Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR)], Consiliul Europei și alte organizații internaționale relevante.

(4) Statele membre notifică Comisiei [Europene] țările care sunt desemnate ca țări de origine sigure în conformitate cu prezentul articol."

14 Articolul 43 din directiva menționată, intitulat „Proceduri la frontieră", prevede la alineatul (1):

„Statele membre pot prevedea proceduri, în conformitate cu principiile și garanțiile fundamentale din capitolul II, în vederea adoptării unei decizii la frontieră sau în zonele de tranzit ale statelor membre cu privire la:

[…]

(b) fondul unei cereri într-o procedură în temeiul articolului 31 alineatul (8)."

15 Articolul 46 din Directiva 2013/32, intitulat „Dreptul la o cale de atac efectivă", prevede:

„(1) Statele membre se asigură că solicitanții de protecție internațională au dreptul la o cale de atac efectivă în fața unei instanțe judecătorești, împotriva:

(a) unei decizii luate cu privire la cererea lor de protecție internațională, inclusiv o decizie:
(i) de a considera nefondată o cerere cu privire la statutul de refugiat și/sau de protecție subsidiară,

[…]
(iii) luată la frontieră sau în zonele de tranzit ale unui stat membru în conformitate cu articolul 43 alineatul (1);

[…]

(3) Pentru a se conforma alineatului (1), statele membre se asigură că o cale de atac efectivă prevede examinarea deplină și *ex nunc* atât a elementelor de fapt, cât și a elementelor de drept, inclusiv, după caz, o examinare a necesităților de protecție internațională în temeiul Directivei [2011/95], cel puțin în cazul procedurilor privind căile de atac în fața unei instanțe de fond.

[…]

(5) Fără a aduce atingere alineatului (6), statele membre permit solicitanților să rămână pe teritoriu până la expirarea termenului de prescripție privind exercitarea dreptului lor la o cale de atac efectivă și, în cazul în care acest drept a fost exercitat în termenul respectiv, până la soluționarea căii de atac.

(6) În cazul unei decizii

(a) de a considera o cerere vădit nefondată în conformitate cu articolul 32 alineatul (2) sau nefondată după examinarea în conformitate cu articolul 31 alineatul (8), cu excepția cazurilor în care respectiva decizie se bazează pe circumstanțele menționate la articolul 31 alineatul (8) litera (h);

[…]

o instanță judecătorească are competența de a hotărî dacă solicitantul poate rămâne sau nu pe teritoriul statului membru, fie la cererea solicitantului în cauză, fie din proprie inițiativă, în cazul în care decizia luată are drept consecință încetarea dreptului solicitantului de a rămâne în statul membru și când, în asemenea cazuri, dreptul de a rămâne în statul membru până la soluționarea căii de atac nu este prevăzut în legislația internă.

[…]”

16 Articolul 53 din această directivă, intitulat „Abrogare”, prevede:

„Directiva [2005/85] se abrogă pentru statele membre care au obligații în temeiul prezentei directive, începând cu 21 iulie 2015, […]

Trimiterile la directiva abrogată se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență din anexa III.”

17 Potrivit anexei I la directiva menționată, intitulată „Desemnarea țărilor de origine sigure în sensul articolului 37 alineatul (1)”:

„O țară este considerată țară de origine sigură în cazul în care, pe baza situației legale, a aplicării legii într-un regim democratic și a situației politice generale, se poate demonstra că în țara respectivă, în general și consecvent, nu se recurge la persecuție, astfel cum este definită la articolul 9 din Directiva [2011/95], la tortură sau la tratamente ori pedepse inumane sau degradante și nici nu există vreo amenințare din motiv de violență nediscriminatorie în situații de conflict armat internațional sau intern.

La efectuarea acestei evaluări, se ține seama, *inter alia*, de măsura în care se asigură protecție împotriva persecuției și relelor tratamente prin:

(a) legile și reglementările relevante ale țării și modul cum sunt aplicate;

(b) respectarea drepturilor și a libertăților prevăzute de [CEDO] și/sau Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice[, adoptat la 16 decembrie 1966 de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite și intrat în vigoare la 23 martie 1976,] și/sau Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva torturii, în special drepturile de la care nicio derogare nu este permisă în conformitate cu articolul 15 [paragraful 2] din [CEDO];

(c) respectarea principiului nereturnării în conformitate cu Convenția de la Geneva;

(d) existența unui sistem de căi de atac efective împotriva încălcării acestor drepturi și libertăți."

Regulamentul (UE) 2024/1348

18 Articolul 61 din Regulamentul (UE) 2024/1348 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 de stabilire a unei proceduri comune în materie de protecție internațională în Uniune și de abrogare a Directivei 2013/32/UE (JO L, 2024/1348), intitulat „Conceptul de țară de origine sigură", prevede la alineatul (2):

„Desemnarea unei țări terțe drept țară de origine sigură atât la nivelul Uniunii [Europene], cât și la nivel național poate să prevadă excepții pentru anumite părți ale teritoriului său sau pentru categorii clar identificabile de persoane."

19 Articolul 78 din acest regulament, intitulat „Abrogare", prevede la alineatul (1):

„Directiva [2013/32] este abrogată de la data menționată la articolul 79 alineatul (2), fără a se aduce atingere articolului 79 alineatul (3)."

20 Articolul 79 din regulamentul menționat, intitulat „Intrare în vigoare și aplicare", prevede la alineatele (2) și (3):

„(2) Prezentul regulament se aplică de la 12 iunie 2026.

(3) Prezentul regulament se aplică procedurii de acordare a protecției internaționale în legătură cu cererile depuse începând cu 12 iunie 2026. Cererile de protecție internațională depuse înainte de această dată sunt reglementate de Directiva [2013/32]. Prezentul regulament se aplică procedurii de retragere a protecției internaționale în cazul în care examinarea în vederea retragerii protecției internaționale a început la 12 iunie 2026 sau ulterior acestei date. În cazul în care examinarea în vederea retragerii protecției internaționale a început înainte de 12 iunie 2026, procedura de retragere a protecției internaționale este reglementată de Directiva [2013/32]."

Dreptul ceh

Legea privind azilul

21 Articolul 2 alineatul (1) literele b) și k) din zákon č. 325/1999 Sb., o azylu (Legea nr. 325/1999 privind azilul), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „Legea privind azilul"), prevede:

„În sensul prezentei legi

[…] prin

b) solicitant de protecție internațională se înțelege străinul care a depus în Republica Cehă o cerere de protecție internațională care nu a condus încă la o hotărâre definitivă. Un străin are de asemenea statutul de solicitant de protecție internațională pe durata termenului de introducere a unei căi de atac prevăzute la articolul 32 și pe durata procedurilor judiciare privind o cale de atac împotriva deciziei ministerului în conformitate cu [zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (Legea nr. 150/2002 – Codul de procedură administrativă), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumit în continuare «Codul de procedură administrativă»)] în cazul în care calea de atac respectivă are efect suspensiv sau până când această curte regională pronunță o decizie prin care refuză recunoașterea efectului suspensiv, dacă străinul a solicitat acest lucru. […]

[…]

k) țară de origine sigură se înțelege statul al cărui cetățean este străinul sau, în cazul unui apatrid, statul în care se află ultima sa reședință permanentă,
   1. în care, în general și consecvent, nu se recurge la persecuție, la tortură sau la tratamente ori pedepse inumane sau degradante și în care nu există vreo amenințare din cauza unor violențe nediscriminatorii în situații de conflict armat internațional sau intern,
   2. pe care nici cetățenii săi, nici apatrizii nu îl părăsesc din motivele menționate la articolul 12 sau la articolul 14a,
   3. care a ratificat și respectă tratatele internaționale privind drepturile omului și libertățile fundamentale, inclusiv dispozițiile referitoare la căile de atac efective, și
   4. care permite activitatea persoanelor juridice care monitorizează situația în ceea ce privește respectarea drepturilor omului,

[…]”

22 Articolul 3d din legea menționată prevede:

„(1) Solicitantul de protecție internațională are dreptul de a rămâne pe teritoriu; […] Dreptul de a rămâne pe teritoriu nu conferă dreptul la un permis de ședere în sensul [zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (Legea nr. 326/1999 privind șederea străinilor pe teritoriul Republicii Cehe și de modificare a anumitor legi)]. Ministerul are dreptul de a limita șederea solicitantului de protecție internațională pe teritoriul respectiv doar la o parte a acestuia sau la centrul de primire din zona de tranzit a unui aeroport internațional, în cazul în care solicitantul nu este autorizat să intre pe teritoriu.

(2) În cazul în care solicitantul de protecție internațională nu este o persoană care a reiterat o cerere de protecție internațională, nu se poate pune capăt șederii sale pe teritoriu pe baza unei decizii administrative sau judiciare; […]”

23 Articolul 16 alineatele (2) și (3) din legea menționată are următorul cuprins:

„(2) Cererea de protecție internațională a unui solicitant care provine dintr-un stat pe care Republica Cehă îl consideră o țară de origine sigură este, de asemenea, respinsă ca vădit nefondată, cu excepția cazului în care solicitantul demonstrează că, în cazul său, acest stat nu poate fi considerat ca atare.

(3) În cazul în care există motive pentru a respinge cererea de protecție internațională ca vădit nefondată, nu este necesar să se examineze dacă solicitantul de protecție internațională îndeplinește criteriile pentru acordarea azilului prevăzute la articolele 13 și 14 sau ale unei protecții subsidiare prevăzute la articolul 14b. În cazul în care există motive pentru a respinge cererea de protecție internațională ca vădit nefondată în temeiul alineatului (2), nu este necesar nici să se examineze dacă solicitantul de protecție internațională nu prezintă circumstanțe care să demonstreze că ar putea fi expus persecuției pentru motivele menționate la articolul 12 sau că riscă să sufere vătămări grave în sensul articolului 14a.”

24 Potrivit articolului 32 alineatul (2) din Legea privind azilul:

„Introducerea unei căi de atac […] are efect suspensiv, cu excepția […] căii de atac împotriva unei decizii pronunțate în temeiul articolului 16 alineatul (2) […]”

25 Articolul 85b alineatul (1) din această lege prevede:

„În urma […] unei decizii de respingere a unei cereri de protecție internațională ca vădit nefondată, în cazul în care ea nu a fost anulată de un judecător, sau a unei decizii a unei curți regionale care nu recunoaște efectul suspensiv dacă acesta a fost solicitat, ministerul emite *ex officio* un ordin de părăsire a teritoriului împotriva străinului, cu un termen maxim de o lună, cu excepția cazului în care se procedează potrivit [Legii nr. 326/1999 privind șederea străinilor pe teritoriul Republicii Cehe și de modificare a anumitor legi] […]”

26 Articolul 86 alineatul (4) din legea menționată prevede:

„Ministerul stabilește prin decret lista țărilor de origine sigure, […] Acesta revizuiește cel puțin o dată pe an listele de țări stabilite prin decret.”

Decretul nr. 328/2015 de punere în aplicare a Legii privind azilul și protecția temporară a străinilor

27 Articolul 2 punctul 15 din vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců (Decretul nr. 328/2015 de punere în aplicare a Legii privind azilul și protecția temporară a străinilor) prevede:

„Republica Cehă consideră ca fiind țară de origine sigură […] Moldova, cu excepția Transnistriei, […]”

Codul de procedură administrativă

28 Articolul 75 alineatul (2) din Codul de procedură administrativă prevede:

„Instanța examinează aspectele contestate ale deciziei în limitele motivelor invocate. […]”

29 Articolul 76 alineatul (1) din acest cod prevede:

„Instanța anulează prin hotărâre, fără organizarea unei ședințe, decizia atacată pentru vicii de procedură

(a) atunci când un control este imposibil din cauza caracterului incomprehensibil al deciziei sau a nemotivării acesteia;

(b) deoarece faptele pe care s-a întemeiat autoritatea administrativă pentru a adopta decizia atacată nu corespund dosarului sau nu au niciun temei în acesta sau trebuie să fie completate în mod amplu sau fundamental;

(c) ca urmare a unei încălcări substanțiale a dispozițiilor privind procedura în fața autorității administrative, dacă există riscul ca aceasta să conducă la o decizie nelegală pe fond."

Litigiul principal și întrebările preliminare

30 La 9 februarie 2022, CV, resortisant moldovean, a depus o cerere de protecție internațională în Republica Cehă. În cadrul acestei cereri, el a arătat că, în cursul anului 2015, în Moldova, a fost martor la un accident în care conducătorul unui autoturism a lovit și ucis un pieton, după care a fugit de la fața locului. În aceeași seară, câteva persoane ar fi venit la domiciliul lui CV, l-ar fi dus într-o pădure și l-ar fi agresat.

31 După ce a scăpat, CV s-ar fi ascuns la prieteni, înainte de a se întoarce la domiciliu două zile mai târziu și de a constata că locuința sa fusese incendiată. Ulterior, el ar fi fugit din Moldova și ar fi intrat pe teritoriul ceh, folosind un pașaport românesc fals, pe care i l-ar fi procurat o cunoștință. În cursul anilor 2016 și 2019, CV s-ar fi întors în Moldova, încercând să se asigure ca nimeni, în afară de verii săi, să nu afle acest lucru.

32 În susținerea cererii sale de protecție internațională, CV a invocat amenințările la care este supus în Moldova din partea unor persoane pe care autoritățile polițienești nu au reușit să le identifice. El a indicat de asemenea că nu dorește să se întoarcă în regiunea sa de origine din cauza invadării Ucrainei de către Federația Rusă.

33 Printr-o decizie din 8 martie 2022 (denumită în continuare „decizia de respingere"), Ministerul de Interne a respins această cerere ca vădit nefondată, în sensul articolului 16 alineatul (2) din Legea privind azilul, având în vedere elementele pe care le strânsese cu privire la situația politică și de securitate din Moldova, precum și la respectarea drepturilor omului în această țară terță. În special, acest minister a arătat că, în temeiul articolului 2 din Decretul nr. 328/2015 de punere în aplicare a Legii privind azilul și protecția temporară a străinilor, Republica Cehă consideră Republica Moldova, cu excepția Transnistriei, ca fiind o „țară de origine sigură", fără ca CV să fi reușit să demonstreze că acest lucru nu ar fi valabil în cazul său particular.

34 CV a contestat această decizie la Krajský soud v Brně (Curtea Regională din Brno, Republica Cehă), care este instanța de trimitere. În fața acestei instanțe, reiterând în esență argumentele formulate în susținerea cererii sale de protecție internațională, el arată că, deși ministerul menționat ar fi fost obligat să ia în considerare toate informațiile relevante și să aprecieze această cerere în mod global, același minister ar fi reținut ca unic factor determinant faptul că CV este originar din Republica Moldova.

35 În fața instanței respective, Ministerul de Interne precizează că nu a ignorat situația generată de conflictul rezultat în urma invadării Ucrainei de către Federația Rusă. Cu toate acestea, la data adoptării deciziei amintite, niciun raport nu indica că acest conflict s-ar extinde dincolo de Ucraina sau că acest minister trebuia, într-un sens sau în altul, să reexamineze conținutul informațiilor strânse cu privire la Republica Moldova.

36 Pe de altă parte, aceeași instanță arată că ministerul menționat a recunoscut existența unor deficiențe fundamentale privind statul de drept în Moldova, în special în domeniul justiției, astfel încât existența unor cazuri de acte de persecuție, în sensul articolului 9 din Directiva 2011/95, nu poate fi exclusă. Ar exista în special riscul unor urmăriri penale sau condamnări disproporționate sau discriminatorii, care afectează în mare măsură oponenții politici, avocații acestora, apărătorii drepturilor omului sau activiștii societății civile. Ministerul de Interne a apreciat însă că CV nu se încadrează în niciuna dintre aceste categorii. În plus, CV nu a indicat că are probleme cu instituțiile de stat moldovenești.

37 La 9 mai 2022, instanța de trimitere a admis cererea lui CV de recunoaștere a efectului suspensiv al căii sale de atac împotriva deciziei de respingere, admițând argumentul său potrivit căruia obținerea câștigului de cauză după ce a părăsit teritoriul ceh nu ar avea pentru el decât un efect formal, din moment ce, în Moldova, ar fi expus riscului de a suferi vătămări grave din partea persoanelor care l-au agresat în trecut în acest stat. Pe de altă parte, această instanță arată că a ținut seama de faptul că, la 28 aprilie 2022, Republica Moldova a decis, ca urmare a invadării Ucrainei de către Federația Rusă, să prelungească exercitarea dreptului său de derogare de la obligațiile care decurg din CEDO, în temeiul articolului 15 din această convenție, drept pe care îl invocase la 25 februarie 2022, ca urmare a crizei energetice pe care o traversa.

38 Întrucât cererea de protecție internațională a lui CV a fost respinsă ținând seama în special de faptul că Republica Cehă a desemnat Republica Moldova ca țară de origine sigură, cu excepția Transnistriei, instanța de trimitere menționată ridică, în primul rând, problema noțiunii de „țară de origine sigură” și în special, având în vedere articolul 37 din Directiva 2013/32 și anexa I la aceasta, a criteriilor de desemnare a unei țări terțe ca țară de origine sigură.

39 Pe de o parte, aceasta ridică problema dacă o țară terță încetează să mai poată fi desemnată ca atare atunci când invocă dreptul de derogare prevăzut la articolul 15 din CEDO.

40 Pe de altă parte, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă dreptul Uniunii împiedică un stat membru să desemneze o țară terță ca țară de origine sigură, cu excepția anumitor părți ale teritoriului său. În această privință, ea arată că posibilitatea de a efectua o astfel de desemnare parțială, care figura la articolul 30 din Directiva 2005/85, pe care Directiva 2013/32 a abrogat-o, nu mai este prevăzută la articolul 37 din această din urmă directivă. În plus, această instanță consideră că noțiunea de „țară de origine sigură” ar avea drept obiectiv simplificarea procedurii de examinare a cererilor de protecție internațională, simplificare care s-ar justifica numai pentru țările terțe ai căror resortisanți ar avea șanse foarte reduse să obțină protecție internațională sau protecție subsidiară. Or, aceasta ar fi situația numai pentru țările terțe care îndeplinesc criteriile stabilite în anexa I la Directiva 2013/322 pe întreg teritoriul lor.

41 În al doilea rând, dacă ar trebui să se considere că o țară terță care a exercitat dreptul de derogare prevăzut la articolul 15 din CEDO nu poate fi desemnată ca țară de origine sigură sau că o astfel de desemnare nu poate exclude o parte a teritoriului țării terțe în cauză, instanța de trimitere ridică problema întinderii controlului pe care trebuie să îl exercite în această privință, în temeiul articolului 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32, dispoziție care nu a fost transpusă în dreptul ceh, dar despre care consideră că are efect direct.

42 În special, această instanță arată că cererile de protecție internațională formulate de resortisanții țărilor terțe desemnate ca țări de origine sigure pot fi supuse, la fel ca în cazul cererii la care se referă litigiul aflat pe rolul său, unui regim special de examinare, care permite, în temeiul dispozițiilor acestei directive, printre altele, soluționarea acestor cereri în cadrul unei proceduri

accelerate și declararea lor, dacă este cazul, ca fiind vădit nefondate. Instanța menționată subliniază de asemenea că, în aceste condiții, statul membru în care un solicitant de protecție internațională a prezentat o asemenea cerere poate să nu îl autorizeze pe acesta să rămână pe teritoriul său până la soluționarea căii sale de atac împotriva deciziei de respingere a acestei cereri.

43 Prin urmare, aceeași instanță ridică problema dacă, atunci când o instanță este sesizată cu o cale de atac împotriva unei decizii de respingere a unei cereri de protecție internațională, adoptată în cadrul unui astfel de regim, ea este obligată, în temeiul examinării depline și *ex nunc* atât a elementelor de fapt, cât și a elementelor de drept prevăzute la articolul 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32, interpretat în lumina articolului 47 din cartă, să invoce nerespectarea normelor prevăzute de această directivă în vederea desemnării unei țări terțe ca țară de origine sigură, chiar dacă această nerespectare nu a fost contestată de solicitantul care a introdus această cale de atac.

44 În aceste condiții, Krajský soud v Brně (Curtea Regională din Brno) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Criteriul de desemnare ca țară de origine sigură în sensul articolului 37 alineatul (1) din Directiva [2013/32] prevăzut în anexa I litera (b) la aceasta – faptul că țara în cauză asigură protecția împotriva persecuției sau a relelor tratamente prin respectarea drepturilor și a libertăților prevăzute de [CEDO], în special a drepturilor de la care nicio derogare nu este permisă în conformitate cu articolul 15 paragraful 2 din [CEDO] – trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care o țară derogă de la obligațiile care îi revin în temeiul [acestei convenții] pe durata stării de urgență în sensul articolului 15 din [CEDO], aceasta nu mai îndeplinește criteriul relevant pentru a fi considerată țară de origine sigură?

2) Articolele 36 și 37 din Directiva [2013/32] trebuie interpretate în sensul că împiedică un stat membru să desemneze o țară terță ca fiind o țară de origine sigură doar parțial, cu anumite excepții teritoriale, în cazul în care nu se aplică prezumția că o astfel de parte a țării este sigură pentru solicitant, iar în cazul în care un stat membru desemnează o țară ca fiind sigură cu asemenea excluderi teritoriale, atunci țara în întregime nu poate fi considerată o țară de origine sigură în sensul acestei directive?

3) În cazul în care răspunsul la oricare dintre [primele] două întrebări […] este afirmativ, articolul 46 alineatul (3) din Directiva [2013/32] coroborat cu articolul 47 din [cartă] trebuie interpretate în sensul că instanța care se pronunță asupra unei căi de atac împotriva unei decizii prin care se constată că o cerere este vădit nefondată în conformitate cu articolul 32 alineatul (2) din această directivă, emisă în cadrul unei proceduri în temeiul articolului 31 alineatul (8) litera (b) din directiv[a menționată], ar trebui să ia în considerare din oficiu (*ex officio*), chiar și în absența vreunei obiecții din partea solicitantului, faptul că desemnarea unei țări ca fiind [țară de origine] sigură este contrară dreptului Uniunii pentru motivele expuse?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

45 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 37 din Directiva 2013/32 coroborat cu anexa I la aceasta trebuie interpretat în sensul că o țară terță încetează să îndeplinească criteriile care îi permit să fie considerată țară de origine sigură pentru simplul motiv că invocă dreptul de a deroga de la obligațiile prevăzute de CEDO, în temeiul articolului 15 din această convenție.

46 După cum reiese din informațiile furnizate de această instanță, reclamantul din litigiul principal reproșează Ministerului de Interne că, deși a expus amenințările la care este supus în Moldova și a indicat că nu intenționează să se întoarcă în regiunea sa de origine din cauza invadării Ucrainei de către Federația Rusă, acest minister a întemeiat decizia de respingere numai pe faptul că reclamantul este originar din Republica Moldova și că Republica Cehă a desemnat această țară terță ca țară de origine sigură, cu excepția Transnistriei. În consecință, instanța menționată ridică problema consecințelor pe care le poate avea asupra unei astfel de desemnări faptul că Republica Moldova a decis, la 28 aprilie 2022, în timp ce litigiul principal era pendinte în fața sa, să prelungească exercitarea dreptului său de derogare de la obligațiile care decurg din CEDO, în temeiul articolului 15 din aceasta, ca urmare a invadării Ucrainei de către Federația Rusă.

47 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că articolele 36 și 37 din Directiva 2013/32 privind conceptul de țară de origine sigură și, respectiv, desemnarea de către statele membre a unor țări terțe ca țări de origine sigure instituie un regim special de examinare în cadrul căruia statele membre pot prezenta cererile de protecție internațională, regim care se întemeiază pe o formă de prezumție refragabilă de protecție suficientă în țara de origine, care poate fi răsturnată de solicitant dacă invocă motive imperative legate de situația sa specială (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iulie 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, punctul 25).

48 În considerarea caracteristicilor specifice ale acestui regim special de examinare, statele membre pot prevedea, în conformitate cu articolul 31 alineatul (8) litera (b) din această directivă, pe de o parte, accelerarea procedurii de examinare și, pe de altă parte, efectuarea acesteia la frontieră sau în zonele de tranzit, în conformitate cu articolul 43 din directiva menționată.

49 Pe de altă parte, în cazul în care o cerere de protecție internațională, depusă de un solicitant dintr-o țară de origine sigură, a fost considerată nefondată, întrucât, în conformitate cu articolul 32 alineatul (1) din Directiva 2013/32, autoritatea decizională a stabilit că solicitantul nu îndeplinește condițiile pentru obținerea de protecție internațională în temeiul Directivei 2011/95, statele membre pot de asemenea să considere, în temeiul acestui articol 32 alineatul (2), o astfel de cerere ca fiind vădit nefondată dacă ea este definită ca atare în legislația națională.

50 În plus, una dintre consecințele pentru persoana interesată a cărei cerere este respinsă în temeiul aplicării conceptului de țară de origine sigură, spre deosebire de ceea ce este prevăzut în caz de respingere simplă, este că nu i se poate permite să rămână pe teritoriul statului membru în care a fost depusă cererea până la soluționarea căii sale de atac împotriva deciziei de respingere a cererii menționate, astfel cum rezultă din dispozițiile articolului 46 alineatele (5) și (6) din Directiva 2013/32 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iulie 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, punctul 27).

51 Odată făcute aceste observații introductive, trebuie arătat că articolul 37 din această directivă se referă, după cum indică titlul său, la desemnarea la nivel național a țărilor terțe considerate țări de origine sigure. În special, acest articol 37 alineatul (1) prevede că statele membre pot menține sau adopta dispoziții legislative care le permit, în conformitate cu anexa I la directiva menționată, desemnarea la nivel național a țărilor de origine sigure în scopul examinării cererilor de protecție internațională.

52 Această anexă I precizează printre altele că o țară terță poate fi considerată țară de origine sigură în cazul în care, pe baza situației legale, a aplicării legii într-un regim democratic și a situației politice generale, se poate demonstra că în țara respectivă, în general și consecvent, nu se recurge la persecuție, astfel cum este definită la articolul 9 din Directiva 2011/95, la tortură sau la tratamente ori pedepse inumane sau degradante și nici nu există vreo amenințare din motiv de violență nediscriminatorie în situații de conflict armat internațional sau intern.

53 În această privință, anexa menționată enumeră elementele care pot fi luate în considerare pentru a aprecia printre altele măsura în care țara terță în cauză asigură protecția împotriva persecuției sau a relelor tratamente. Printre aceste elemente figurează, la al doilea paragraf litera (b) din aceeași anexă, modul în care sunt respectate drepturile și libertățile definite în CEDO, în special drepturile de la care nicio derogare nu este permisă în conformitate cu articolul 15 paragraful 2 din această convenție.

54 Deși acest articol din CEDO prevede că este posibil, în caz de război sau de alt pericol public ce amenință viața națiunii, să se ia măsuri care derogă de la obligațiile prevăzute de respectiva convenție, exercitarea acestei posibilități este însoțită de anumite garanții.

55 Astfel, potrivit articolului 15 paragraful 1 din CEDO, posibilitatea menționată trebuie, mai întâi, să fie exercitată în măsura strictă în care situația o cere și cu condiția ca aceste măsuri să nu fie în contradicție cu alte obligații care decurg din dreptul internațional. În continuare, acest articol 15 paragraful 2 prevede că nicio derogare nu poate privi articolul 2 din CEDO, referitor la dreptul la viață, cu excepția cazului de deces rezultând din acte licite de război, nici articolul 3 și articolul 4 paragraful 1 din această convenție, care prevăd interzicerea torturii, a pedepselor sau a tratamentelor inumane ori degradante și, respectiv, interzicerea sclaviei, și nici articolul 7 din convenția menționată, care consacră principiul potrivit căruia nu poate exista o pedeapsă fără lege. În sfârșit, așa cum arată de altfel instanța de trimitere, măsurile adoptate în temeiul articolului 15 menționat rămân supuse controlului Curții Europene a Drepturilor Omului.

56 Pe de altă parte, după cum a observat în esență domnul avocat general la punctul 62 din concluzii, nu se poate deduce din simpla invocare de către o țară terță a dreptului de derogare prevăzut la articolul 15 din CEDO nici că această țară terță a adoptat efectiv măsuri care au ca efect derogarea de la obligațiile prevăzute de convenția menționată, nici, după caz, care sunt natura și amploarea măsurilor derogatorii adoptate.

57 Rezultă că nu se poate considera că o țară terță încetează să îndeplinească criteriile, menționate la punctul 52 din prezenta hotărâre, care îi permit să fie desemnată ca țară de origine sigură, în sensul articolului 37 din Directiva 2013/32, pentru simplul motiv că a invocat dreptul de derogare prevăzut la articolul 15 din CEDO.

58 În aceste condiții, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 85 din concluzii, o asemenea invocare trebuie să determine autoritățile competente ale statului membru care a desemnat țara terță în cauză ca țară de origine sigură să aprecieze dacă, având în vedere condițiile

de punere în aplicare a acestui drept de derogare, este necesar să se mențină o atare desemnare în vederea examinării cererilor de protecție internațională depuse de solicitanții care provin din această țară terță.

59 Astfel, articolul 37 alineatul (2) din Directiva 2013/32 impune statelor membre să asigure o reexaminare periodică a situației din țările terțe desemnate ca țări de origine sigure. Procedând în acest fel, legiuitorul Uniunii a intenționat să oblige statele membre să țină seama de faptul că împrejurările care permit să se presupună că solicitanții de protecție internațională se află în siguranță într-o anumită țară de origine sunt, prin natura lor, supuse unor variații.

60 În consecință, această cerință de reexaminare periodică acoperă și apariția unor evenimente semnificative care, prin prisma importanței lor, pot afecta capacitatea unei țări terțe desemnate ca țară de origine sigură de a continua să îndeplinească criteriile enunțate în acest scop în anexa I la directiva menționată și, astfel, prezumția că poate garanta siguranța solicitanților.

61 Or, invocarea dreptului de derogare prevăzut la articolul 15 din CEDO constituie un asemenea eveniment. Într-adevăr, după cum a observat în esență domnul avocat general la punctul 67 din concluzii, deși măsuri contrare acestui articol 15 paragraful 2, care derogă în special de la interdicția pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante, consacrată la articolul 3 din această convenție, se opun, prin natura lor, desemnării unei țări terțe ca țară de origine sigură, nu se poate exclude ca măsuri derogatorii care afectează alte drepturi fundamentale decât cele pe care articolul 15 paragraful 2 menționat le exclude din domeniul de aplicare al acestei derogări să poată fi de asemenea incompatibile cu criteriile prevăzute în anexa I la Directiva 2013/32 în scopul desemnării unei țări terțe ca țară de origine sigură. Pe de altă parte, o asemenea invocare evidențiază, în orice caz, un risc considerabil de modificare semnificativă în ceea ce privește modul în care sunt aplicate normele în materie de drepturi și de libertăți în țara terță în cauză.

62 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 37 din Directiva 2013/32 coroborat cu anexa I la aceasta trebuie interpretat în sensul că o țară terță nu încetează să îndeplinească criteriile care îi permit să fie considerată țară de origine sigură pentru simplul motiv că invocă dreptul de a deroga de la obligațiile prevăzute de CEDO, în temeiul articolului 15 din această convenție, autoritățile competente ale statului membru care a efectuat o astfel de desemnare trebuind totuși să aprecieze dacă condițiile de punere în aplicare a acestui drept sunt de natură să repună în discuție desemnarea respectivă.

Cu privire la a doua întrebare

63 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 37 din Directiva 2013/32 trebuie interpretat în sensul că împiedică desemnarea unei țări terțe ca țară de origine sigură, cu excepția anumitor părți ale teritoriului său.

64 Astfel, întrucât Republica Cehă a desemnat Republica Moldova ca țară de origine sigură, cu excepția Transnistriei, această instanță exprimă îndoieli cu privire la conformitatea cu această directivă a unei asemenea desemnări parțiale.

65 Potrivit unei jurisprudențe constante, la interpretarea unei dispoziții de drept al Uniunii, este necesar să se țină seama nu doar de termenii acesteia, ci, în egală măsură, de contextul său, de obiectivele urmărite de reglementarea din care aceasta face parte și, dacă este cazul, de geneza sa

(Hotărârea din 14 mai 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU și C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punctul 113, precum și jurisprudența citată).

66 În ceea ce privește, în primul rând, modul de redactare a articolului 37 din Directiva 2013/32, care, în conformitate cu titlul său, se referă la desemnarea la nivel național a țărilor terțe ca țări de origine sigure, se face referire în mai multe rânduri la termenii „țară” și „țară terță”, fără a se indica faptul că, în scopul unei astfel de desemnări, acești termeni pot fi înțeleși ca vizând numai o parte a teritoriului țării terțe în cauză.

67 În ceea ce privește, în al doilea rând, contextul în care se înscrie articolul 37 din această directivă, reiese, *primo*, din acest articol 37 că statele membre pot desemna țări de origine sigure, în conformitate cu anexa I la directiva menționată. Or, la fel ca modul de redactare a articolului 37 menționat, criteriile enunțate în această anexă nu furnizează nicio indicație potrivit căreia statele membre pot desemna ca țară de origine sigură numai partea din teritoriul țării terțe în cauză în care sunt îndeplinite aceste criterii.

68 Dimpotrivă, potrivit anexei menționate, desemnarea unei țări ca țară de origine sigură depinde, după cum s-a amintit la punctul 52 din prezenta hotărâre, de posibilitatea de a demonstra că în țara respectivă, în general și consecvent, nu se recurge la persecuție, astfel cum este definită la articolul 9 din Directiva 2011/95, la tortură sau la tratamente ori pedepse inumane sau degradante și nici nu există vreo amenințare din motiv de violență nediscriminatorie în situații de conflict armat internațional sau intern.

69 Or, așa cum a observat domnul avocat general la punctele 92 și 93 din concluzii, utilizarea termenilor „în general și consecvent” tinde să indice, în lipsa oricărei referiri la o parte a teritoriului țării terțe în cauză care figurează în anexa I la Directiva 2013/32 sau la articolul 37 din această directivă, că condițiile prevăzute în această anexă trebuie să fie respectate pe întreg teritoriul țării terțe în cauză pentru ca aceasta să poată fi desemnată ca țară de origine sigură.

70 *Secundo*, astfel cum s-a arătat la punctele 47-50 din prezenta hotărâre, desemnarea la nivel național a țărilor terțe ca țări de origine sigure permite ca cererile de protecție internațională ale solicitanților care provin din aceste țări terțe să fie supuse unui regim special de examinare cu caracter derogatoriu.

71 În această privință, interpretarea articolului 37 din Directiva 2013/32 în sensul că permite desemnarea țărilor terțe ca țări de origine sigure, cu excepția anumitor părți ale teritoriului lor, ar avea ca efect extinderea domeniului de aplicare al acestui regim special de examinare. Întrucât o asemenea interpretare nu își găsește niciun fundament în modul de redactare a acestui articol 37 și nici, în sens mai larg, în această directivă, recunoașterea unei astfel de posibilități ar încălca interpretarea strictă al cărei obiect trebuie să îl facă dispozițiile care au un caracter derogatoriu [a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 martie 2015, Comisia/Luxemburg, C-502/13, EU:C:2015:143, punctul 61, și Hotărârea din 8 februarie 2024, Bundesrepublik Deutschland (Admisibilitatea unei cereri ulterioare), C-216/22, EU:C:2024:122, punctul 35, precum și jurisprudența citată].

72 În al treilea rând, interpretarea potrivit căreia articolul 37 din Directiva 2013/32 nu permite statelor membre să desemneze o țară terță ca țară de origine sigură, cu excepția anumitor părți ale teritoriului său, este confirmată de geneza acestui articol. În această privință, trebuie arătat că,

anterior intrării în vigoare a Directivei 2013/32, posibilitatea de a desemna țări terțe ca țări de origine sigure, în scopul examinării cererilor de protecție internațională, era acordată statelor membre prin Directiva 2005/85, în special prin articolul 30 din aceasta.

73 Respectivul articol 30 prevedea în mod expres că statele membre puteau desemna de asemenea ca sigură o parte dintr-o țară terță în cazul în care condițiile prevăzute în anexa II la Directiva 2005/85, care corespund în esență celor menționate în anexa I la Directiva 2013/32, erau îndeplinite în ceea ce privește această parte a teritoriului. Deși anexa II la Directiva 2005/85 impunea, asemenea anexei I la Directiva 2013/32, dovada că, „în general și consecvent", acolo nu se recurge la persecuție, din însăși formularea articolului 30 rezultă că această cerință nu se aplica, în cazul unei astfel de desemnări parțiale, decât acelei părți a teritoriului desemnate ca sigură.

74 Conform articolului 53 din Directiva 2013/32, aceasta a abrogat Directiva 2005/85, al cărei articol 30, după cum reiese din tabelul de corespondență care figurează în anexa III la Directiva 2013/32, a fost înlocuit cu articolul 37 din aceasta din urmă. Or, posibilitatea de a desemna ca sigură o parte dintr-o țară terță nu mai figurează la acest din urmă articol.

75 Intenția de a elimina această posibilitate reiese din însuși textul modificării articolului 30 alineatul (1) din Directiva 2005/85 care figurează în Propunerea Comisiei de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind standardele minime cu privire la procedurile din statele membre de acordare și retragere a protecției internaționale [COM(2009) 554 final, p. 60], în majoritatea versiunilor lingvistice posibilitatea respectivă fiind tăiată, iar din celelalte fiind eliminată.

76 În plus, o atare intenție este confirmată de explicația detaliată a acestei propuneri [COM(2009) 554 final, Annex, 14959/09 ADD 1, p. 15], pe care Comisia o furnizase Consiliului Uniunii Europene, care menționează în mod expres intenția de a elimina posibilitatea ca statele membre să aplice conceptul de țară de origine sigură unei părți a unei țări terțe și consecința care decurge dintr-o asemenea eliminare, și anume să se impună în prezent ca cerințele materiale pentru o astfel de desemnare să fie îndeplinite cu privire la întregul teritoriu al țării terțe în cauză.

77 În al patrulea și ultimul rând, obiectivele urmărite de Directiva 2013/32 nu se opun unei asemenea consecințe și, prin urmare, interpretării articolului 37 din directiva menționată potrivit căreia acesta nu permite statelor membre să desemneze ca țară de origine sigură o țară terță în care anumite părți ale teritoriului său nu îndeplinesc cerințele materiale pentru o astfel de desemnare, enunțate în anexa I la directiva menționată.

78 În această privință, pe lângă faptul că Directiva 2013/32 urmărește obiectivul general de a institui norme de procedură comune, această directivă vizează în special, astfel cum rezultă printre altele din considerentul (18) al acesteia, ca cererile de protecție internațională să facă obiectul unei prelucrări „cât de repede posibil […] fără a aduce atingere unei examinări adecvate și complete" (Hotărârea din 25 iulie 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punctul 109).

79 Din această perspectivă, considerentul (20) al directivei menționate enunță că, în circumstanțe bine definite, în cazul în care, printre altele, o cerere ar putea fi nefondată, statele membre ar trebui să poată accelera procedura de examinare, în special prin introducerea unor termene mai scurte, dar rezonabile, pentru anumite etape procedurale, fără a aduce atingere efectuării unei examinări adecvate și complete și accesului efectiv al solicitantului la principiile și garanțiile de bază prevăzute în aceeași directivă.

80 După cum s-a arătat la punctele 47-50 din prezenta hotărâre, un stat membru poate supune cererile de protecție internațională depuse de solicitanții care provin dintr-o țară terță pe care acest stat membru a desemnat-o ca țară de origine sigură unui regim special de examinare, care se întemeiază pe o formă de prezumție refragabilă de protecție suficientă în țara de origine, în temeiul căreia este posibil, printre altele, să se accelereze procedura de examinare a acestor cereri.

81 În măsura în care, așa cum s-a arătat la punctul 78 din prezenta hotărâre, legiuitorul Uniunii urmărește să garanteze prin Directiva 2013/32 o examinare a cererilor de protecție internațională care este în același timp rapidă și exhaustivă, îi revine acestuia, în cadrul exercitării puterii de apreciere de care dispune în scopul stabilirii procedurilor comune de acordare și de retragere a protecției internaționale, sarcina de a evalua comparativ aceste două obiective cu ocazia stabilirii condițiilor în care statele membre pot desemna o țară terță ca țară de origine sigură. Astfel, faptul că acest legiuitor nu a prevăzut în cadrul directivei menționate posibilitatea statelor membre de a exclude o parte a teritoriului unei țări terțe în scopul unei asemenea desemnări reflectă această evaluare comparativă și alegerea sa de a acorda prioritate unei examinări exhaustive a cererilor de protecție internațională care au fost depuse de solicitanți a căror țară de origine nu îndeplinește, pentru întregul său teritoriu, cerințele materiale prevăzute în anexa I la directiva menționată.

82 Deși articolul 61 alineatul (2) din Regulamentul 2024/1348, care abrogă Directiva 2013/32 cu efect de la 12 iunie 2026, reintroduce o asemenea posibilitate, prevăzând că desemnarea unei țări terțe drept țară de origine sigură atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel național poate să prevadă excepții pentru anumite părți ale teritoriului său, este prerogativa legiuitorului Uniunii de a reveni asupra acestei alegeri, efectuând o nouă evaluare comparativă, cu condiția ca aceasta să respecte cerințele care decurg în special din Convenția de la Geneva și din cartă. Pe de altă parte, este necesar să se constate că faptul că regimul juridic introdus în acest scop prin regulamentul menționat se distinge de cel care fusese prevăzut de Directiva 2005/85 confirmă interpretarea potrivit căreia legiuitorul Uniunii nu a prevăzut această posibilitate în Directiva 2013/32.

83 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 37 din Directiva 2013/32 trebuie interpretat în sensul că se opune desemnării unei țări terțe ca țară de origine sigură atunci când anumite părți ale teritoriului său nu îndeplinesc cerințele materiale pentru o astfel de desemnare, enunțate în anexa I la directiva menționată.

Cu privire la a treia întrebare

84 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32, citit în lumina articolului 47 din cartă, trebuie interpretat în sensul că, atunci când o instanță se pronunță asupra unei căi de atac împotriva unei decizii de respingere a unei cereri de protecție internațională examinate în cadrul regimului special aplicabil cererilor formulate de solicitanții din țări terțe desemnate, în conformitate cu articolul 37 din această directivă, ca țări de origine sigure, această instanță trebuie, în cadrul examinării depline și *ex nunc* impuse de acest articol 46 alineatul (3), să invoce o nerespectare a cerințelor materiale pentru o astfel de desemnare, prevăzute în anexa I la directiva menționată, chiar dacă această nerespectare nu este invocată în mod expres în susținerea acestei căi de atac.

85 În conformitate cu titlul său, articolul 46 din Directiva 2013/32 se referă la dreptul la o cale de atac efectivă al solicitanților de protecție internațională. La alineatul (1), articolul 46 menționat recunoaște acestor solicitanți un astfel de drept la o cale de atac efectivă în fața unei instanțe judecătorești împotriva deciziilor referitoare la cererea lor. Alineatul (3) al articolului 46

menționat definește conținutul dreptului la o cale de atac efectivă precizând că statele membre care au obligații în temeiul acestei directive trebuie să se asigure că instanța în fața căreia este contestată decizia referitoare la cererea de protecție internațională efectuează „examinarea deplină și *ex nunc* atât a elementelor de fapt, cât și a elementelor de drept, inclusiv, după caz, o examinare a necesităților de protecție internațională în temeiul Directivei [2011/95]” (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 iulie 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, punctul 51 și jurisprudența citată).

86 În plus, trebuie amintit că reiese din jurisprudența Curții că caracteristicile căii de atac prevăzute la articolul 46 din Directiva 2013/32 trebuie determinate în conformitate cu articolul 47 din cartă, care constituie o reafirmare a principiului protecției jurisdicționale efective. Or, articolul 47 din cartă este suficient în sine și nu trebuie să fie precizat prin dispoziții ale dreptului Uniunii sau ale dreptului național pentru a conferi particularilor un drept care să poată fi invocat ca atare. Nu este posibil, prin urmare, ca situația să fie diferită în ceea ce privește articolul 46 alineatul (3) din această directivă, interpretat în lumina articolului 47 din cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 iulie 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, punctele 55 și 56, precum și jurisprudența citată).

87 Din această perspectivă, în ceea ce privește conținutul dreptului la o cale de atac efectivă, așa cum este definit la acest articol 46 alineatul (3), Curtea a statuat că termenii „se asigură că o cale de atac efectivă prevede examinarea deplină și *ex nunc* atât a elementelor de fapt, cât și a elementelor de drept” trebuie interpretată în sensul că statele membre sunt obligate, în temeiul acestei dispoziții, să își adapteze dreptul național astfel încât soluționarea căilor de atac vizate să comporte o examinare de către instanță a ansamblului elementelor de fapt și de drept care îi permit să efectueze o apreciere actualizată a cazului în speță (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iulie 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punctul 110).

88 În această privință, în primul rând, expresia „*ex nunc*” subliniază obligația instanței de a efectua o apreciere care să țină seama, după caz, de elemente noi apărute după adoptarea deciziei care face obiectul căii de atac. O asemenea apreciere permite, într-adevăr, tratarea cererii de protecție internațională în mod exhaustiv fără să fie necesară trimiterea dosarului la autoritatea decizională. Competența de care dispune astfel instanța, de a lua în considerare elemente noi cu privire la care această autoritate nu s-a pronunțat, se înscrie în cadrul finalității Directivei 2013/32, așa cum a fost amintită la punctul 78 din prezenta hotărâre (Hotărârea din 25 iulie 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punctele 111 și 112).

89 În continuare, adjectivul „deplină” care figurează la articolul 46 alineatul (3) din această directivă confirmă că instanța este ținută să examineze atât elementele de care autoritatea decizională a ținut sau ar fi putut să țină seama, cât și pe cele care au survenit după adoptarea deciziei de către această autoritate (Hotărârea din 25 iulie 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punctul 113).

90 În sfârșit, expresia „după caz”, care figurează în segmentul de frază „inclusiv, după caz, o examinare a necesităților de protecție internațională în temeiul Directivei [2011/95]”, evidențiază faptul că examinarea deplină și *ex nunc* care revine instanței nu trebuie să poarte în mod necesar asupra examinării pe fond a necesităților de protecție internațională, aceasta putând, așadar, să privească aspectele procedurale ale unei cereri de protecție internațională (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iulie 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punctul 115).

91 Or, desemnarea unei țări terțe ca țară de origine sigură ține de aceste aspecte procedurale ale cererilor de protecție internațională în măsura în care, având în vedere considerațiile care figurează la punctele 48-50 din prezenta hotărâre, o asemenea desemnare este de natură să aibă efecte asupra procedurii de examinare a unor astfel de cereri.

92 Pe de altă parte, după cum s-a arătat la punctul 46 din prezenta hotărâre, reclamantul din litigiul principal reproșează autorității care a adoptat decizia de respingere că, deși a expus amenințările la care este supus în Moldova și a indicat că nu intenționează să se întoarcă în regiunea sa de origine din cauza invadării Ucrainei de către Federația Rusă, această autoritate și-a întemeiat decizia numai pe faptul că este originar din Republica Moldova, Republica Cehă desemnând această țară terță ca țară de origine sigură, cu excepția Transnistriei.

93 Astfel, desemnarea acestei țări terțe ca țară de origine sigură constituie unul dintre elementele dosarului aduse la cunoștința instanței de trimitere și pe care aceasta trebuie să le examineze în cadrul căii de atac împotriva deciziei menționate.

94 Trebuie să se concluzioneze că, în asemenea împrejurări, chiar dacă reclamantul din litigiul principal nu a invocat în mod expres, ca atare, o eventuală nerespectare a normelor prevăzute de Directiva 2013/32 în scopul unei astfel de desemnări în vederea supunerii procedurii de examinare a unei cereri de protecție internațională a unui solicitant care provine din țara terță menționată regimului special care decurge din desemnarea acesteia ca țară de origine sigură, această eventuală nerespectare constituie un element de drept pe care instanța de trimitere trebuie să îl analizeze în cadrul examinării depline și *ex nunc* impuse de articolul 46 alineatul (3) din această directivă.

95 Astfel, decizia de respingere în discuție este întemeiată exclusiv pe faptul că reclamantul din litigiul principal este originar din Republica Moldova și că această țară terță trebuie considerată o țară de origine sigură. În consecință, trebuie să se considere că elementul decisiv al acestei decizii de respingere întemeiate pe desemnarea țării terțe respective ca țară de origine sigură este în mod necesar vizat de calea de atac formulată de reclamantul din litigiul principal împotriva deciziei menționate. Așadar, instanța competentă pentru a se pronunța cu privire la această cale de atac trebuie să examineze, în cadrul acesteia, legalitatea unei asemenea desemnări în temeiul articolului 46 alineatul (3) menționat.

96 Având în vedere în special problemele ridicate de instanța de trimitere în vederea soluționării litigiului pendinte în fața sa, așa cum sunt prezentate la punctele 38-40 din prezenta hotărâre, aprecierea sa trebuie, în temeiul examinării depline și *ex nunc* impuse de articolul 46 alineatul (3) menționat, și pe baza elementelor din dosar, pe de o parte, să privească invocarea articolului 15 din CEDO, dacă autoritățile competente în această privință nu au fost în măsură să considere anvergura unui astfel de eveniment semnificativ în ceea ce privește capacitatea țării terțe desemnate ca țară de origine sigură de a continua să îndeplinească criteriile prevăzute în acest scop de Directiva 2013/32. Pe de altă parte, această apreciere trebuie să privească o nerespectare a condiției, care rezultă din dispozițiile acestei directive, potrivit căreia desemnarea unei țări terțe ca țară de origine sigură trebuie să se extindă la întregul său teritoriu.

97 În plus, Curtea a precizat deja că, atunci când un resortisant al unei țări terțe întrunește condițiile pentru a beneficia de protecție internațională prevăzute de această din urmă directivă, statele membre sunt în principiu obligate să acorde protecția internațională solicitată, întrucât aceste state nu dispun de o putere discreționară în această privință (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 iulie 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, punctul 50 și jurisprudența citată).

98 Reiese din toate considerațiile care precedă că este necesar să se răspundă la a treia întrebare că articolul 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32, citit în lumina articolului 47 din cartă, trebuie interpretat în sensul că, atunci când o instanță se pronunță asupra unei căi de atac împotriva unei decizii de respingere a unei cereri de protecție internațională examinate în cadrul regimului special aplicabil cererilor formulate de solicitanții care provin din țări terțe desemnate, în conformitate cu articolul 37 din această directivă, ca țări de origine sigure, această instanță trebuie, în cadrul examinării depline și *ex nunc* impuse de acest articol 46 alineatul (3), să ia în considerare, în temeiul elementelor din dosar, precum și al celor aduse la cunoștința sa în cadrul procedurii desfășurate în fața sa, o nerespectare a cerințelor materiale pentru o astfel de desemnare, prevăzute în anexa I la directiva menționată, chiar dacă această nerespectare nu este invocată în mod expres în susținerea acestei căi de atac.

Cu privire la cheltuielile de judecată

99 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

1) **Articolul 37 din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale, coroborat cu anexa I la aceasta,**

   trebuie interpretat în sensul că

   o țară terță nu încetează să îndeplinească criteriile care îi permit să fie considerată țară de origine sigură pentru simplul motiv că invocă dreptul de a deroga de la obligațiile prevăzute de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, în temeiul articolului 15 din această convenție, autoritățile competente ale statului membru care a efectuat o astfel de desemnare trebuind totuși să aprecieze dacă condițiile de punere în aplicare a acestui drept sunt de natură să repună în discuție desemnarea respectivă.

2) **Articolul 37 din Directiva 2013/32**

   trebuie interpretat în sensul că

   se opune desemnării unei țări terțe ca țară de origine sigură atunci când anumite părți ale teritoriului său nu îndeplinesc cerințele materiale pentru o astfel de desemnare, enunțate în anexa I la directiva menționată.

3) **Articolul 46 alineatul (3) din Directiva 2013/32, citit în lumina articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,**

   trebuie interpretat în sensul că,

atunci când o instanță se pronunță asupra unei căi de atac împotriva unei decizii de respingere a unei cereri de protecție internațională examinate în cadrul regimului special aplicabil cererilor formulate de solicitanții care provin din țări terțe desemnate, în conformitate cu articolul 37 din această directivă, ca țări de origine sigure, această instanță trebuie, în cadrul examinării depline și *ex nunc* impuse de acest articol 46 alineatul (3), să ia în considerare, în temeiul elementelor din dosar, precum și al celor aduse la cunoștința sa în cadrul procedurii desfășurate în fața sa, o nerespectare a cerințelor materiale pentru o astfel de desemnare, prevăzute în anexa I la directiva menționată, chiar dacă această nerespectare nu este invocată în mod expres în susținerea acestei căi de atac.

Semnături